

דף מורשת מס' 71 - כולם מוזמנים לחדר האוכל

עודד מרום

השמות: יהודה מרמת דוד, פולאצק מבי"ס טכני, טוריאנו, פרץ, ניסים, אבריימל ואחרים הם שמותיהם הבלתי נשכחים של מי שהאכילו אותנו בשנות החמישים והששים של המאה שעברה, אנשים שהפכו למיתוס בתקופתם, חלקם נגדים בכירים בשרות קבע ואחרים אזרחים. אלה אנשים יקרים שבחרו להישאר בחדר האחורי של המטבח, משעה מוקדמת בבוקר עד מאוחר בערב מאחורי הסירים המהבילים.

רס"ר המטבח פרץ הוא אחד הרס"רים הוותיקים שראו את תפקידם כשליחות קדושה לדאוג לשביעות רצון הבטן של החיילים, ונשבעו לא להשאיר אף חייל רעב. את המורשת הזו הנחילו פרץ וחבריו לדורות שאחריהם, מורשת שטופחה ושודרגה עם השנים.

רס"ב ניסים שנשם את ריחות המטבח שנים רבות תאר את הנעשה מאחורי הכלים: "היום שלנו מתחיל בשעה שתיים בלילה, אז מתחילים בהכנת ארוחת הבוקר. עוד בערב הקודם מתכננים את התפריט לפי כמות האספקה של המצרכים ובהתאם ללוח המזון הצה"לי". רס"ב אבי סעדון ששרת בבסיס פלמחים משנת 1986 אמר לי: "לא קרה ולא יקרה שמישהו שחזר משמירה - לא יהיה לו משהו לאכול..."

פרץ שרת כאחראי מטבח ברמת דוד בדרגת סמ"ר משנת 1954 עד 1959 שם הכרתי אותו בקיץ 1957.

בשנת 1959 עבר רס"ל פרץ לתל נוף ופגשתי בו שנית בשנת 1960 בהיותי מדריך בביה"ס. בשנת 1966 עם הקמת שדה חצרים ירד רס"ר פרץ לנגב, שם פגשתי בו בשלישית, והקים את כל מערך המזון, ארבעה חדרי אוכל, לאוכלוסיית הבסיס שהלכה וגדלה עם השנים. פרץ לבקוביץ נולד בשנת 1927 בעיירה קטנה בפולין, בה התנהל המפעל המשפחתי לייצור שמנים וסבון. סניף נוסף של המפעל פעל בעיר לודז', שם נהרג אביו בתאונת עבודה כשפרץ היה בן שש וחצי.

אמו של פרץ, אחיו ואחותו עברו לגור בלודז' ופרץ למד בביה"ס היהודי-ממשלתי "תחכמוני". בשנת 1939 פרצה מלחמת העולם השנייה והחל מסע הייסורים של המשפחה, כמו גם של כל יהודי פולין. פרץ בן השתיים-עשרה, יתום מאב, נסחף אל סערת המלחמה: הפצצות, חיים עלובים ומושפלים בגטו לודז', עבודת פרך במפעל מתכת, ובעיקר רעב תמידי ומחסור.

האכזריות ברחוב, הסכנה היומיומית, מראות ההרג והגוויות, פינוי המתים בעגלות, החיטוט בפחי האשפה, איסוף בדלי סיגריות, כל אלה צרבו בנפשו של הילד את הערכים שעל פיהם ינהג לכשיבגר: אהבה למשפחה, כבוד ועזרה לזולת, נחישות לשרוד בכל תנאי, וכן - הערצה לפרוסת לחם.

ב-1943 החלו הגרמנים לפשוט על הגטו ובשנת 1944 חוסל הגטו ופרץ ומשפחתו עלו על

1966. סרן יורם פישר ורס"ר פרץ

פרץ עם אנשי טייסת העיט בחצרים.
באמצע: עוזי בן משה

הרכבת לאושוויץ. הרשו לי לפטוח על התיאורים המוזעזעים: הכלבים, המכות, המקלחות. והרעב. שנים של רעב. ולאחר מכן נדודים ממחנה למחנה, צעדה ארוכה בשלג, ולבסוף השחרור על ידי הצבא הרוסי.

בסוף שנת 1945 הגיע פרץ עם קבוצת נערים לאנגליה ושנתיים לאחר מכן התאחד עם אמו, אחיו ואחותו. לאחר שנתיים של התאוששות בשוודיה עלתה המשפחה בשנת 1949 לארץ, ופרץ התגייס לצה"ל, והוצב לבסיס חיל האוויר כסירקין כעובד באפסנאות הטכנית. אולם פרץ חלם על כיוון אחר לגמרי, הוא רצה להיות קרוב לאוכל, "חלמתי על אוכל, ישנתי עם אוכל, חשבתי על אוכל, רציתי להאכיל את כל הבסיס", סיפר פרץ, "שאוכל לקחת פרוסת לחם מבלי להתחנן..."

בסירקין החלה קריירה של 25 שנים במטבחים של בסיס חיל האוויר. במטבח של פרץ לא זרקו אוכל, החיילים והמפקדים לא ידעו על העבר המחריד של מי שמאכיל את כל אנשי הבסיס באהבה כל כך גדולה. פרץ שקע כולו בתפקיד התובעני להאכיל אלפי חיילים.

בשנת 1957 נשא פרץ לאשה את יוכבד, צברית מירושלים, שעברה אתו מבסיס לבסיס בכל שנות שירותו בצבא. לאחר שיצא לגימלאות עבד פרץ כמנהל שירותי כלכלה במשך 18 שנה ובשנים שלאחר מכן עסק ועוסק עדיין בהתנדבות בעמותות שונות, בהרצאות בבתי ספר ובעזרה לקשישים (אתם מבינים מה אני כותב? בגיל 86 הוא מלווה קשישים לקופת חולים ומביא להם תרופות).

על קירות דירתם של יוכבד ופרץ בבאר שבע מתנוססות תעודות הערכה, אות יקיר העיר, ותעודות פרס רבות. האלבומים חושפים מכתבי תודה מחיילות וחיילים שהשתתפו בהרצאותיו של פרץ ובשמונה מסעות לפולין לשם יצא כמדריך ומלווה. ליוכבד ולפרץ 10 נכדים ו-11 נינים.

רס"ר (מיל) פרץ לב. 2012

לסיום שאלתי: "מי בישל בבית? יוכבד נזעקה: "לא נתתי מעולם לפרץ להיכנס למטבח. לכל אחד מאתנו היה המטבח שלו."

בחרתי לתת לפרץ לומר את משפט הסיכום: "מן התופת הגעתי אל מקום נפלא שהחזיר אותי אל מסלול החיים. חיל האוויר נתן לי מקצוע אהוב, רצון לחיות ולעזור, אפשרות להקים משפחה אוהבת ודרך לתרום. בחיל האוויר לא משרתים - אלא נותנים, עם הלב והנשמה. אני עדיין חי ונושם את חיל האוויר, ומכיר תודה עמוקה על תקופה נהדרת."

תל אביב-יפו
TEL AVIV-YAFO
שולם P.P.
3204

עמותת חיל האוויר
ת.ד. 303, הרצליה 46103 | טל: 09-9510250, פקס: 09-9510251
אתר: www.amutaiaf.org.il | דוא"ל: amuta@amutaiaf.org.il

